

GERARD MERTENS

Zuyderland is geen gedrocht

In het Commentaar in deze krant van 3 november is een karikatuur geschetst van het Zuyderland-ziekenhuis. Zuyderland wordt geafficheerd als een financieel gedrocht, een erfenis van grootheidswaanzin die sinds 2015 (fusiejaar) chronisch noodlijdend is. Een terminale patiënt om in jargon te blijven.

Ik ben allesbehalve onder de indruk van deze analyse en presenteer u mijn *second opinion*. De aanleiding voor het Commentaar werd gevormd door de BDO-benchmark ziekenhuizen 2017, waarin de financiële gezondheid van Nederlandse ziekenhuizen wordt gemeten aan de hand van financiële kengetallen. Zuyderland eindigt hierin onderaan.

Beperkingen

Zuyderland speelt een cruciale rol bij het verbeteren van de gezondheid van de burgers in onze regio. Dit ziekenhuis valt niet om en daar mogen we met elkaar dankbaar voor zijn.

Elke eerstejaars student bedrijfseconomie leert over kengetallen. Een snelle en eenvoudige manier om de financiële gezondheid van een organisatie te bepalen, maar met de nodige beperkingen. Kengetallen zijn: (1) een vereenvoudigde weergave van de werkelijkheid (die vele malen complexer is); (2) een momentopname; (3) moeilijk (eigenlijk niet) vergelijkbaar vanwege de verschillende waarderingsgrondslagen (boekhoudregels) en (4) ze zijn er in vele soorten en maten.

Als bijvoorbeeld wordt gekeken naar het operationele resultaat vóór aftrek van rente- en afschrijvingskosten (bekend als ebitda), scoort Zuyderland goed (11,8 procent tegen 9,4 procent landelijk). De grote kapitaallast (rente- plus aflossingsverplichtingen) vloeit voort uit het verleden. Die schuldenlast wordt overigens afgebouwd, afgelopen jaar met 40 miljoen. Het redactionele commentaar geeft daarnaast een onjuist beeld door te

stellen dat de schuldenlast van 400 miljoen volledig aan de nieuwbouw van locatie Sittard-Geleen is gekoppeld. De jaarrekening laat zien dat 150 miljoen is gekoppeld aan nieuwbouw, renovatie en ICT in Heerlen. Meer dan enkel een nuancering van het beeld zou ik zeggen.

Belangrijker is echter dat volledig wordt voorbijgegaan aan het primaire doel, namelijk de kwaliteit van de geleverde zorg. Ik benoem hieronder enkele aspecten van kwaliteit, gebaseerd op openbare informatie (op website en in jaarverslagen).

Positief

Zuyderland heeft in 2018 een zeer positieve visitatie gehad van de commissie STZ (Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen) en behoort daarmee tot een selecte groep van ziekenhuizen met hoogwaardige zorg. Het scoort hoge rapportcijfers op patiënttevredenheid bij onder andere het Geboortecentrum (9,6) en Borstcentrum Zuyd (9,4). Het krijgt in de Ziekenhuis Top 100 van het *Algemeen Dagblad* de maximale score voor de kennis- en expertise op het gebied van galblaas-, darmkanker- en prostaatoperaties. Zuyderland loopt landelijk voorop bij zorginnovaties en toepassing van e-health. À propos innovatie, Zuyderland bracht in 2016 een interactief jaarverslag uit, met live operaties op Facebook, waarbij mensen thuis kennismaken met de 'mens achter de Zuyderlanders'. In 2017 werd de Galjaardprijs voor publieke communicatie binnengehaald.

Cruciale rol

Ik weet niet hoe het u als lezer vergaat, maar zo ontstaat er toch een wezenlijk ander beeld van dit 'financiële gedrocht', dat met ruim 9000 medewerkers en honderdduizenden patiënten terminaal leek. Maar goed dat ook deze patiënt recht heeft op een *second opinion*.

Zuyderland speelt een cruciale rol bij het verbeteren van de gezondheid van de burgers in onze regio. Dit ziekenhuis valt niet om en daar mogen we met elkaar dankbaar voor zijn. Ik doe een appel op *De Limburger* om management en medewerkers van het grootste niet-academische ziekenhuis van Nederland op een meer objectieve en professionele manier tegemoet te treden.

Gerard Mertens is hoogleraar Financieel Management aan de Open Universiteit en toezichthouder in de zorg.